

Отримано: 20 березня 2026 р.

Прорецензовано: 21 березня 2026 р.

Прийнято до друку: 23 березня 2026 р.

Email: viktoriia.fabrykina@oa.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-3307-3891>

Email: olha.pelypenko@oa.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8814-5586>DOI: [http://doi.org/10.25264/2519-2558-2026-29\(97\)-29-31](http://doi.org/10.25264/2519-2558-2026-29(97)-29-31)

Фабрикіна В. О., Пелипенко О. О. Газетний дискурс як вербалізація концепту Україна (на матеріалі інтернет-статей британського видання "The Guardian"). *Наукові записки Національного університету «Острозька академія» : серія «Філологія»*. Острого : Вид-во НаУОА, 2026. Вип. 29(97). С. 29–31.

УДК: 811.111'42:070:316.77](477)

Фабрикіна Вікторія Олегівна,

викладач-стажист кафедри англійської мови та літератури,
Навчально-наукового інституту Лінгвістики,
Національного університету "Острозька академія"

Пелипенко Ольга Олександрівна,

старший викладач кафедри англійської мови та літератури,
Навчально-наукового інституту Лінгвістики,
Національного університету "Острозька академія"

ГАЗЕТНИЙ ДИСКУРС ЯК ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ УКРАЇНА (НА МАТЕРІАЛІ ІНТЕРНЕТ-СТАТЕЙ БРИТАНСЬКОГО ВИДАННЯ "THE GUARDIAN")

У статті досліджено вербалізацію концепту УКРАЇНА в сучасному англомовному газетному інтернет-дискурсі на матеріалі статей британського видання *The Guardian*. Газетний дискурс, як важливий елемент медійної комунікації, відображає соціально-політичні реалії та формує ставлення міжнародної спільноти до України, особливо після повномасштабного вторгнення російської федерації 24 лютого 2022 року. Авторка аналізує вербальні репрезентанти концепту УКРАЇНА, серед яких стійкість, мужність, трагедія, національна ідентичність, співчуття та свобода, що відображають різні аспекти життя та боротьби українського народу. Дослідження показує, що газетні матеріали сприяють формуванню образу України як стійкої та героїчної нації, демонструючи мужність громадян і лідерів, трагізм війни та важливість національної символіки. Особлива увага приділяється символам, які набули медійного значення, зокрема керамічний півник та собака Патрон як уособлення стійкості та героїзму. Висвітлено також роль масмедіа у формуванні сприйняття міжнародною аудиторією українських подій, показано, як газетний дискурс стає носієм культурних, етичних та політичних смислів. Результати дослідження підтверджують, що актуалізація концепту УКРАЇНА в англомовних медіа є важливим інструментом мовної та культурної репрезентації сучасної української дійсності.

Ключові слова: концепт УКРАЇНА, газетний дискурс, вербальні репрезентанти, медіа, символіка.

Viktoriia Fabrykina,

Trainee Lecturer, Department of English Language and Literature,
Educational and Research Institute of Linguistics,
National University of Ostroh Academy

Olha Pelypenko,

Senior Lecturer, Department of English Language and Literature,
Educational and Research Institute of Linguistics,
National University of Ostroh Academy

NEWSPAPER DISCOURSE AS A VERBALISATION OF THE CONCEPT UKRAINE (BASED ON INTERNET ARTICLES FROM THE BRITISH NEWSPAPER «THE GUARDIAN»)

The article examines the verbalisation of the concept UKRAINE in contemporary English-language newspaper internet discourse, based on materials from the British newspaper *The Guardian*. Newspaper discourse, as an essential element of media communication, reflects socio-political realities and shapes the international community's perception of Ukraine, especially after the full-scale invasion by the Russian Federation on February 24, 2022. The author analyses verbal representations of the concept «UKRAINE», including resilience, courage, tragedy, national identity, solidarity, and freedom, which reflect various aspects of the life and struggle of the Ukrainian people. The study reveals that newspaper materials play a crucial role in shaping the image of Ukraine as a resilient and heroic nation, highlighting the bravery of its citizens and leaders, the tragic consequences of war, and the significance of national symbols. Particular attention is paid to symbols that have gained media prominence, such as the ceramic cockerel and the dog Patron, representing resilience and heroism. The role of the media in shaping international audiences' perception of Ukrainian events is also highlighted, showing how newspaper discourse conveys cultural, ethical, and political meanings. The results of the study confirm that the actualisation of the concept UKRAINE in English-language media is an essential tool for the linguistic and cultural representation of contemporary Ukrainian reality.

Keywords: concept UKRAINE, newspaper discourse, verbal representatives, media, symbolism.

Постановка проблеми. Газетний дискурс постійно перебуває в колі зацікавлення мовознавців, оскільки є одним із ключових формотворчих чинників сучасної мовної картини світу та мовленнєвих норм будь-якого суспільства. Сучасний газетний дискурс займає домінуючу позицію в сьогоденні, активно відображає усі зміни, які відбуваються у світі. Реалії, у яких опинилися людство (два роки карантинних обмежень в багатьох країнах світу), спричинили одночасний масовий перехід друкованих газет на електронні носії задля швидкого й «ізолязованого» подання та отримання інформації. Особливо з початком повномасштабного вторгнення російської федерації на територію нашої держави, починаючи з 24 лютого 2022 року, актуальності набувають дослідження, пов'язані з розкриттям основних характеристик, функцій, специфіки, місця та

ролі різних мовних засобів на матеріалі газетного інтернет-дискурсу. Вони займаються висвітленням життя України у її важкій боротьбі за незалежність, суверенітет та територіальну цілісність.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питаннями дослідження нового концепту у вітчизняному та зарубіжному мовознавстві в різних аспектах займалися О. Селіванова (Селіванова, 2000), В. Іващенко (Іващенко, 2013), С. Жаботинська (Жаботинська, 2000) та інші. Дослідження мікроструктури новинного тексту, зокрема на матеріалі британського видання *The Guardian*, підкреслює, що вибір лексичних та синтаксичних засобів безпосередньо впливає на відображення упередженості та формування образу подій у читачів (Костюк, Янковець, 2023). А. Приходько має чітку позицію щодо об'єктивації концепту, зазначаючи, що принциповим для лінгвокогнітивних досліджень є усвідомлення того факту, що не всі концепти мають своє вербальне втілення, але всі вони тією чи іншою мірою можуть бути суб'єктивовані в дискурсі (Приходько, 2008). О. Шевченко стверджує, що певна частина концептуальної інформації має звукову чи писемну фіксацію, тобто способи мовного вираження, а інша представлена в психіці людини принципово відмінним шляхом, тобто ментальними репрезентаціями іншого типу (образами, малюнками, схемами, жестами, мімікою тощо) (Шевченко, 2021: 128, 131).

Об'єктом дослідження є концепт УКРАЇНА, який різноманітне представлений в сучасному англomовному газетному інтернет-дискурсі.

Предметом вивчення є способи репрезентації концепту УКРАЇНА (на матеріалі часопису *The Guardian*).

Матеріалом дослідження слугують статті, присвячені висвітленню англomовним інтернет-виданням *The Guardian* подій в Україні на тлі війни, яку розв'язала РФ.

Виклад основного матеріалу. Масштабність і тривалість подій в Україні зробили їх однією з ключових тем світової політики, дипломатії, а також медійної сфери: повідомлення про стан бойових дій в Україні, військову допомогу від країн Європи та США, візити лідерів іноземних держав до нашої країни під час російського вторгнення, наслідки ракетних ударів по Україні, історії про українців (військових та цивільних), які щодня доводять свій героїзм у боротьбі проти ворога регулярно з'являються в провідних світових ЗМІ. При цьому масмедіа намагаються сформувати власне бачення війни в Україні для своїх реципієнтів. З огляду на це, на нашу думку, наразі доцільно говорити про активне формування та постійне розширення у світовому медійному дискурсі концепту УКРАЇНА. (Boffey, 2022, URL)

Після повномасштабного вторгнення російської федерації 24 лютого 2022 року в Україну війна стала ключовою темою світової політики, дипломатії та медійної сфери, адже суттєво вплинула на економіку та життя світу і Європи зокрема. Опрацювавши газетні тексти, які висвітлюють сучасні події в нашій країні, нам вдалося визначити вербальні репрезентанти концепту УКРАЇНА (Boffey, 2022, URL).

Провідним репрезентантом є **стійкість, незламність і непокір** українського народу. У досліджуваних матеріалах ці риси набувають символічного осмислення через конкретні предмети та образи, що функціонують як знаки колективного спротиву. Зокрема, символом української незламності стає керамічний півник, який у дискурсі *The Guardian* вербалізується як маркер національної витривалості: *"A woman gave Johnson and Zelenskiy ceramic cockerels – a symbol of Ukrainian defiance since a pottery rooster remained standing on a dresser after the Russian bombardment of Borodyanka"* (Boffey, 2022, URL). Цей образ повторюється й розширюється в інших публікаціях: *"When a single ceramic cockerel, sitting atop a kitchen cabinet, survived a bombardment of Borodianka, it became a symbol of Ukrainian resistance"* (Boffey, 2022, URL), а також *"...traditional jugs that in the war have come to symbolise Ukrainian resilience"* (Boffey, 2022, URL). У цьому ж контексті Борис Джонсон називає українців «залізними людьми»: *"I gathered you're called the iron people ..."* (Boffey, 2022, URL). Додатковим репрезентативом стійкості постає службова собака Патрон, яку в медійному просторі позиціонують як символ опору: *"Volodymyr Zelenskiy presents award to jack russell Patron, who is seen as a symbol of resistance against Russia"* (Boffey, 2022, URL). Вербальне оформлення ідеї незламності завершується програмною промовою Президента України: *"If someone attempts to take away our land, our freedom, our lives, the lives of our children, we will defend ourselves. By attacking, you will see our faces, not our backs, but our faces"* (Boffey, 2022, URL).

Наступним значущим репрезентантом концепту є **мужність, хоробрість і героїзм**, які подаються як колективна характеристика українського суспільства. У *The Guardian* підкреслюється як політична, так і громадянська відвага. Зокрема, рішення Володимира Зеленського залишитися в Києві осмислюється як вияв морального лідерства: *"The Ukrainian president, Volodymyr Zelenskiy, was much admired for refusing to leave Kyiv as the Russian army marched toward it, but ordinary people have also demonstrated courage, defiance and commitment"* (Boffey, 2022, URL). Героїзм вербалізується через метафоричне порівняння з левом: *"I think that the Ukrainians have shown the courage of a lion, and you Volodymyr have given the roar of that lion"* (Boffey, 2022, URL). Узагальнення цього компонента подається як моральний урок для світу: *"Ukraine has taught us all a lesson in moral courage"* (Boffey, 2022, URL). Героїчний вимір посилюється через сцени звільнення Херсона: *"They hugged Ukrainian soldiers sporting yellow armbands and offered them homemade pastries. 'Our guys are heroes. God looked after us'"* (Boffey, 2022, URL). Узагальнена рефлексія героїзму українців подається в таких формулюваннях: *"For me, it's also been a crash course in the heroic ..."* та *"To the watching world, the Ukrainian resistance has been a crash-course in the heroic ..."* (Boffey, 2022, URL), а також *"Courage sums up the spirit of 2022"* (Boffey, 2022, URL).

Важливим структурним компонентом концепту УКРАЇНА є **трагедія**, що фіксує досвід втрат і руйнувань. У матеріалах *The Guardian* цей аспект концепту репрезентується через музейні колекції та матеріальні артефакти війни: *"From children's dresses to molotov cocktails, the objects curated by Ihor Poshyvailo for the Maidan Museum preserve the tragedy and bravery of the conflict for future generations"* (Boffey, 2022, URL). Із трагедією тісно пов'язаний компонент **втраченого майбутнього та безнадії**, який актуалізується через символічні об'єкти та наративи пам'яті: *"We try to collect objects that tell symbolic and emotional stories, symbols of the terror and of resistance... These objects tell the story of lost futures, of hopelessness"* (Boffey, 2022, URL).

Окремим репрезентантом концепту є **національна ідентифікація та символіка**, що пов'язується з культурною пам'яттю та самоусвідомленням українців: *"They will also look for cultural workers, especially those like us, who use culture to tell the story of Ukrainian nationhood and our identity"* (Boffey, 2022, URL). Важливу роль у формуванні образу України відіграють **співчуття, солідарність і підтримка** з боку міжнародної спільноти: *"We in the UK stand in sympathy and solidarity"*

with you” (Boffey, 2022, URL). Концепт **УКРАЇНА** також актуалізується через осмислення **людського потенціалу та природи людини**. Українці в англomовному дискурсі постають як приклад граничної мобілізації людських можливостей: “But Ukrainians... are giving us all something, a crash course in human capacity and in other versions of human nature” та “Reminding us of who human beings can be...” (Boffey, 2022, URL). Завершальним концептуальним компонентом є **свобода**, що постає основною цінністю та рушійною силою спротиву: “They can demonstrate the cruelty but also explain why Ukrainians are fighting so fiercely for their freedom” (Boffey, 2022, URL).

Ці репрезентанти формують цілісну картину, через яку англomовні ЗМІ транслиують своїй аудиторії бачення України як країни, що уособлює незламність, героїзм, боротьбу за свободу та людську гідність, незважаючи на пережиту трагедію. Наступна інфографіка зображує відсоткове представлення елементів досліджуваного концепту УКРАЇНА (див. Рис. 1).

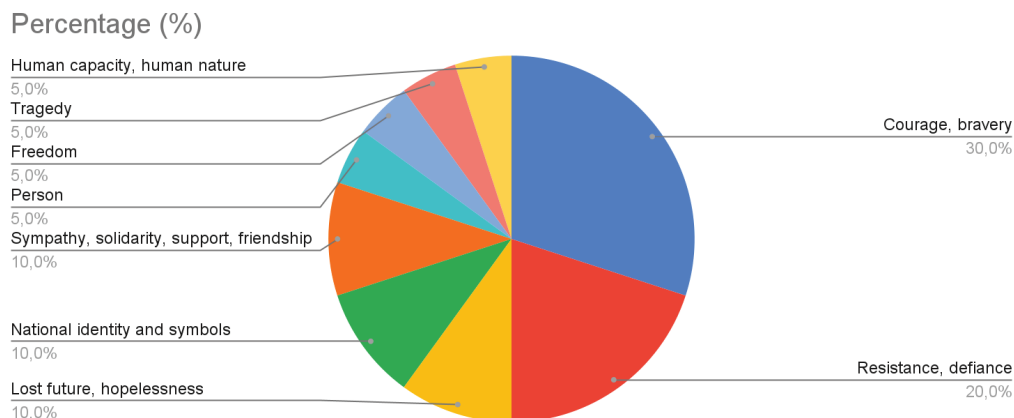

Рис. 1. Діаграма відсоткового представлення елементів концепту **УКРАЇНА** в сучасному англomовному інтернет-дискурсі

Аналіз досліджуваної літератури дозволяє зробити висновок, що половину структури становлять репрезентанти **ХОРОБІСТЬ** та **НЕЗЛАМНІСТЬ** (30 % та 20% відповідно), **УТРАЧЕНЕ МАЙБУТНЄ** складає 10%, **НАЦІОНАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ** та **СИМВОЛІКА** – 10%, **СПІВЧУТТЯ**, **СОЛІДАРНІСТЬ**, **ПІДТРИМКА** – 10%, а елементи **СВОБОДА**, **ТРАГЕДІЯ**, **ОСОБА** та **ЛЮДСЬКА ПРИРОДА** становлять по 5% кожен.

Висновок. Отже, газетний дискурс як тип дискурсу масмедіа має велике значення в системі засобів масової комунікації. Саме концепт найкраще розкриває його сутність та глибину. Велике значення, на наш погляд, нині має ґрунтовне вивчення актуалізації концепту **УКРАЇНА** в сучасному англomовному газетному дискурсі. Це дослідження є надзвичайно актуальним, адже дозволяє розкрити ті уявлення й ставлення до трагічної сторінки в історії України, які побутують у сучасних іноземних масмедіа й стають елементами картини світу англomовних реципієнтів.

Література:

1. Жаботинська С. А. *Концептуальний аналіз: типи, модуси, фрейми*. Черкаси: Видавництво ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2000. 400 с.
2. Іващенко В. Л. Концептуально-логічна структура терміна як об'єкта перекладу. *Наукові записки НаУКМА*. Т. 143. Філологічні науки. 2013. С. 98–101.
3. Костюк О. О., Янковець І. Р. Мікροструктура новинного тексту (на матеріалі часопису «The Guardian»). *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острого: Вид-во НаУОА, 2023. Вип. 20(88). С. 13–16.
4. Приходько А. М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. Запоріжжя: Прем'єр, 2008.
5. Селіванова О. О. *Когнітивна лінгвістика: монографія*. К.: Фітосоціоцентр, 2004. 326 с.
6. Шевченко О. М. Поняття концепту в сучасній перекладознавчій парадигмі. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія. 2021 № 48 том 4. С. 128–131.
7. Pidd, H., & Murray, C. (2022, May 19). *Russia-Ukraine war: what we know on day 85 of the invasion*. *The Guardian*. URL: <https://www.theguardian.com/world/2022/may/19/russia-ukraine-war-what-we-know-on-day-85-of-the-invasion>
8. Boffey, D., & Koshiw, I. (2022, April 10). *'Worse than hell': residents of Mariupol tell of desperate fight for survival*. *The Guardian*. URL: <https://www.theguardian.com/world/2022/apr/10/mariupol-residents-desperate-fight-for-survival>

References:

1. Zhabotynska, S. A. (2000). *Kontseptual'nyy analiz: typy, modusy, freymy* [Conceptual analysis: types, moduses, frames]. Cherkasy: B. Khmelnytsky Cherkasy National University.
2. Ivashchenko, V. L. (2013). Kontseptual'no-lohichna struktura termina yak ob'yekta perekladu [Conceptual and logical structure of the term as an object of translation]. *Naukovi zapysky NaUKMA* [Scientific Notes of NaUKMA], 143(Filolohichni nauky), 98–101.
3. Kostyuk, O. O., & Yankovets, I. R. (2023). Mikrostruktura novynnoho tekstu (na materialy chasopys «The Guardian») [Microstructure of the news text (based on the material of «The Guardian» newspaper)]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiya»: Seriya: «Filolohiya»* [Scientific Notes of Ostroh Academy National University: Philology Series], 20(88), 13–16.
4. Prykhodko, A. M. *Concepts and Conceptual Systems in the Cognitive-Discursive Paradigm of Linguistics*. Zaporizhzhia: Premier, 2008.
5. Selivanova, O. O. (2004). *Kognityvna lnhvistyka: monohrafiya* [Cognitive linguistics: monograph]. Kyiv: Fitosotsiotsentr.
6. Shevchenko, O. M. “The Notion of Concept in the Contemporary Translation Studies Paradigm.” *Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Series: Philology*, 2021, No. 48, Vol. 4, pp. 128–131.
7. Pidd, H., & Murray, C. (2022, May 19). *Russia-Ukraine war: what we know on day 85 of the invasion*. *The Guardian*. URL: <https://www.theguardian.com/world/2022/may/19/russia-ukraine-war-what-we-know-on-day-85-of-the-invasion>
8. Boffey, D., & Koshiw, I. (2022, April 10). *'Worse than hell': residents of Mariupol tell of desperate fight for survival*. *The Guardian*. URL: <https://www.theguardian.com/world/2022/apr/10/mariupol-residents-desperate-fight-for-survival>